

TORONTÁI

Ara
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Vel. Bečkerek, Obiljeva (Zápolya) u. 1
Telefonszámok:
Szerkesztőség 281 Kiadóhivatal 21
Sürgőnycim: Torontál, Veliki Bečkerek

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Felelős szerkesztő:
Dr. MARA JENŐ

Az előfizetés ára:
Egész évre 300 D | Negyedévre 75 D
Félévre 150 D | Havonta 25 D
Hirdetések díjszabás szerint
Megjelenik naponta délben

Összeül a pénzügyi bizottság.
— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, szept. 4.
A ház elnöke szeptember 7-ikére hívta össze a pénzügyi bizottságot. A pénzügyminiszter most ezt a dátumot megváltoztatta és az értekezlet idejéül szeptember 10-ikét jelölte meg. Az ülés napirendjén a bélyeg-törvény, az indennitás és az állami budget szerepel.

Radics szökése — a külföldi sajtóban.
— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, szept. 4.
Radics Stepan szökéséről fantasztikus híreket közöl a külföldi sajtó. Így többek között a „Wiener Allgemeine Zeitung” azt a szenzációt tárlja fel a közönségének, hogy Radics, Pasity kérelmére hagyta el az ország területét. A lap szerint Pasity fenyegető leveleket kapott, amelyben a Fehér kéz című titkos szervezet halállal fenyegeti meg, ha Radicsal le nem számol. Attól való félelmében, hogy eléri a levélírók bosszúja, felszólította Radicsot, hogy szökjön külföldre.

A magyar kölcsön ügye.
A népszövetség megnyitó ülése.
A „Torontái” tudósítójának távirata.

Genf, szept. 4.
A népszövetség tegnapi ünnepélyes megnyitó ülésén megválasztották az új elnököt, Torriente kubai delegátust Mette svájci delegátussal szemben.

Az ülésen a magyar delegátusok is résztvettek. Berzeviczy és Tancos delegátusok mellé beosztották Török Béla és Nagy Aladár követségi tanácsosokat és Lukács Simon külügyminiszteri osztálytanácsost.

Bethlen gróf miniszterelnök, Daruváry külügyminiszter, Kállay pénzügyminiszter és Khuen-Héderváry követségi tanácsos tegnap este Genfben érkeztek.

Wien, szept. 4.
A bécsi „Stunde” prágai közlés alapján jelenti, hogy Benes Rómában meggyőződhetett róla, hogy Olaszország nem akarja megakadályozni a kimentente ajánlatát, Bethlen miniszterelnöknek tehát nem szabad számítania arra, hogy a szövetségesek között a kimentente ellen barátot talál. Viszont nem jár Canosát sem, mert Benes kifejezte már azt a meggyőződését, hogy a szanálás nemcsak Magyarországnak, hanem a kimententének is érdeke. A cseh politikai körök szerint Magyarország Genfben nem fog azonnal eredményhez jutni, de nagy lépéssel előbbre viszi az ügyet. Bethlen lét-ségkívül a zalogjogok felfüggesztésével fog hazatérni.

Korosec nyilatkozik a klerikális-párt állásfoglalásáról.
A muzulmánok biznak szövetségeseik hűségében.
— A „Torontái” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, szept. 4.
Rövid idő múlva újra megélnékül a politikai élet. A parlament a hónap folyamán újra megkezdí működését s folytatja a szkupstinaszünet folytán megszakított munkáját. Bár az idő már nagyon előrehaladt, még most sem tudni, hogy milyen lesz a pártok parlamenti elhelyezkedése. A beogradi sajtó sokat foglalkozik a radikális-klrikális közeledés kérdésével. A tegnapi nap szenzációja Korosec Antun dr. klerikális-párti vezér nyilatkozata volt, aki a kérdést a legapróbb részletekig pontosan megvilágította.

Korosec intervújában kijelentette, hogy tárgyalásokról egyelőre nem lehet szó, mert eddigelé kizárólag megbeszélések folytak. Komoly tárgyalásokat csak Pasityval kezdetne vagy a kormány valamelyik felhatalmazott tagjával. Jovánovity Ljuba házelnökkel Ljubljanában a nemzetgyűlés összeülésétől, a kormány munkaprogramjáról és egyes törvényjavaslatokról beszélt csupán informálás céljából, amiért sem neki, sem Jovánovitynak nem lehet szemrehányást tenni.

A kormányba való belépés kérdéséről azt mondotta a klerikális-párti vezér, hogy ebben az ügyben a párt vezetősége dönt s a végleges határozat az ősz folyamán várható. A muzulmánokkal és a Radicsokkal szembeni viszonyról úgy nyilatkozott Korosec dr., hogy a két párttal szembeni magatartásukban nem állott be semmiféle változás. Igaz — mondotta Korosec — hogy nem tudtunk semmit Radics külföldi utjáról, ez azonban különben is a párt belső ügye, amihez nekünk semmi közünk. A mi szövetségünk csak az állam belső berendezkedésének megváltoztatására vonatkozik s ennek kivívásáért minden törvényes eszközzel közösen harcolunk.

Zagrebi értesülés szerint a muzulmán képviselők egysége a klerikális-radikális közeledés hírére Zagrebba utazott, ahol az ellenzéki politikai körökkel érintkezést kerest. Holnap Ljubljanába mennek, hogy közvetlenül Korosectól tudják meg a valódi tényállást. A muzulmánok ugyanis kételkednek a legutóbbi hírek valódiságán.

Titkos katonai konvenció Bulgária és Törökország között.
— A „Torontái” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, szept. 4.
Szófiából jelentik: Törökország és Bulgária delegátusai között létrejött a megállapodás egy katonai konvenció ügyében. A konferencián Bulgáriát Markov tábornok, Törökországot pedig Anelia bég képviseli. A megegyezés szerint — ahogy az ellenőrizhetetlen hírek mondják

Törökország kötelezte magát, hogy abban az esetben, ha jugoszláv részről megtámadnák Bulgáriát, ez utóbbi állam mellé áll és fegyveresen megvédi érdekeit. Törökország elismeri Bulgária aspirációit Macedoniára, Bulgária pedig viszont lemond Karagacsról.

Befejezték a vizsgálatot a toborzási ügyben.
Lázadás büntetéseért fogva maradt nyolc letartóztatott.
A „Torontái” tudósítójának távirata.

Budapest, szept. 4.
A toborzási ügyben a rendőrség befejezte a nyomozást, amelynek során az összes részleteket tisztázták.

Tegnap délután Nagy Bertalan Éme tisztviselő lakásán újabb toborzó rendeletet találtak, amellyel Balogh Ferenc ismert ébredővezér megbízást kapott lovascsapatok szervezésére. A kihallgatások tisztázták az ügy ezen újabb részét is.

A letartóztatottak közül tizenháromat elengedtek, nyolcat lázadás büntetéseért és jogtalan toborzásért fogvatartottak. Az elbocsájtottakról megállapították, hogy a szervezésben nem részesek, csupán hazafias felbuzdulásból csatlakoztak a mozgalomhoz.

Délután kihallgatták Bachó József szolgálaton kívüli századost, aki azt a toborzórendeletet írta alá, amelyben Apor Viktor tartalékos főhadnagyot a szervezési munkára felszólítják és utasítják a végrehajtásra. Ujabb az hírlék, hogy ezt a parancsot Héjjas és Prónay is aláírták.

Prónayt már kihallgatták, aki azt vallotta, hogy csupán pártszervekedésről volt szó, minden katonai jelleg nélkül.

A letartóztatottak azt vallják, hogy nem akartak államellenes puccsot, csupán a feloszlott Gábor Áron egyesület tagjait akarták az Émébe tömöríteni. A feljelentést, szerintük, a szövetség egyik volt vezetője bosszúból követte el, tisztességéből való kibuktatása miatt.

A rendőrség a teljes névsort és a részletes információt ma vagy holnap adja ki.

Budapest, szept. 4.
A rendőrség kiadta hivatalos jelentését a toborzási ügyről.

Megállapították, hogy a toborzás vezetője Apor Vogel Viktor leszerelt népfőlkelő főhadnagy, az Ébredő Magyarok Egyesülete nemzetvédelmi osztályának tagja. Apor megvesztegetésért régebb idő óta bűnvádi alatt áll. Apor elfogott társaival együtt negyvenegy embert toborzott nem meghatározható céllal.

A jogtalan toborzás vétségének gyanújáért kivüle Hanzer Antal fényképész, Tóth György kötőrő, Bartha István kereskedősegéd, Ókrős Dezső hentessegéd, Kabos Ödön, Zsiross János és Benkő Barna magánhivatalnokokat tartóztatják le.

TÖZSDE

Szeptember 4.
Beograd (Zárlat) London 43000, Milano 404, Páris 438, Newyork 9425, Genf 1705, Prága 27850, Wien 0141, Berlin 1050, Szatouki 168, Szófia 87, Bukarest 43, Budapest 055.
Zürich (Zárlat) Newyork 55, London 2517, Páris 3127, Milano

2360, Prága 1650, Wien 00078 1/2, Budapest 003, Beograd 595, Bukarest 252 1/2, Varsó 00023, Berlin 0000040, Szófia 530.

Budapest (Zárlat) Newyork 19200—20300, London 87000—91400, Páris 1080—1146, Milano 815—870, Prága 575—619, Wien 2780—2950, Beograd 208—22120, Bukarest 90—10210, Varsó 800—935, Napoleon 6920, Berlin 015—026.

A protekció és a városi előfogatok bérlete.

Véglegesen határozott a közgyűlés.

— 'A Torontál' tudósítójától. —

Becskekerek, szept. 5.

Becskekerek város képviselőtestülete tegnap délután három órakor Aleksity Bogoljub polgármester elnöklete alatt közgyűlést tartott a vármegyeháza nagytermében. A közgyűlés tárgysorozatán egyetlenegy pont szerepelt: A községi előfogatok bérbeadása.

A látszólag érdektelen tárgynak érdekes háttere van. Az előfogatok már hosszú ideje Erczegán Anka bérlő, aki a város megelégedésére teljesítette a magára vállalt kötelezettségeket. A szerződése legutóbb lejárt s így új pályázat kiírása vált szükségessé. A pályázatot ki is írták s a beérkezett ajánlatok felett szabályszerűen döntöttek. A határozat a régi bérlő Erczegán Anka javára döntötte el a megbízást, aki a várossal hajlandó volt kedvező feltételek mellett leszerződni.

A városi képviselőtestület néhány tagja — érthetetlen okokból — a tanács és az állandó választmány javaslata ellen foglat állás és a többség megnyerésével sikerült egy új ajánlattevőt elfogadtatni a közgyűléssel, aki lényegesen súlyosabb feltételeket szabott ugyan, de mivel földműves ember volt, jobban imponált protektorai előtt, mint az elődje.

A megyei közgyűlés természetesen nem engedte magát érzelmi momentumoktól befolyásolhatni és egyszerűen elutasította a furcsa döntést. Időközben teltek, multak a napok, Erczegán szerződése lejárt s már-már az a veszély fenyegetett, hogy a város előfogatok s ami a komolyabb, tüdőző lovak nélkül marad. A lehetetlen helyzeten az élelmes városi tanács — más megoldás hiányában — úgy segített, hogy egy régebbi törvények alapján kötelezővé tette a közmunkaerő szolgáltatást. A kérdéses törvény tényleg jogot ad a községeknek, hogy megfelelő számú lovat és kocsit vehessenek igénybe a lakosságtól.

A határozat, mint előrelátható volt, nagy megütközést és megrökönyödést keltett az érdekelt városatyák körében, akik most már maguk is sürgették a közgyűlés mielőbbi megtartását s biztosították a város vezetését, hogy szívesen meg szavazzák a szükséges összeget és készséggel adják meg hozzájárulásukat a legelősebb ajánlattevővel való szerződéshez, csak mentesítsék őket a közmunka kötelezettségtől.

Ilyen érdekes előzmények után került tegnap közgyűlés elé az előfogatok bérlete.

A közgyűlés úgy határozott, hogy Erczegán Ankanak, a legkedvezőbb ajánlatot benyújtó vállalkozónak adja ki az előfogatot egy hónapi időtartamra. A határidő lejártával újra határozni a bérbeadás felett

Meggyilkolták a japán miniszterelnököt.

London, szept. 4.

A Timesnek jelentik Tokióból, hogy Janamoto japán miniszterelnököt tegnap meggyilkolták.

Mussolini becsvágyó tervei a Földközi tengeren.

Az olaszok kiszálltak Tangerben. — Mussolini osztozkodni akar. — Az olaszok megszállják Epirust.

— 'A Torontál' tudósítójának távirata. —

London, szept. 4.

A hivatalos körök az olasz-görög viszályban tartózkodóan viselkednek. A beavatottak kijelentéseiből az következtethető, hogy Poincaré és Curzon megegyezett és hogy minden lehető elkövetnek a Balkán békéjének megőrzésére.

A két államférfi véleménye szerint csak annyiban tér el, hogy Curzon szerint Olaszországot a közvetítés elutasítása esetén a Népszövetség útján szankciókkal kell sújtani a Népszövetség tekintélyének érvényesítése céljából, Poincaré ellenben elutasítja a javaslatot, hogy Olaszország ellen akár a nagyhatalmak, akár pedig a Népszövetség útján aktíve eljárjanak.

Róma, szept. 4.

A hivatalos körök véleményét a Népszövetség közbelépéséről a következőkben lehet összefoglalni.

A görög kérés ügyes büvészfogás, amely titokban messzemenő célt akar szolgálni. A görög kormányt ugyanis hivatalosan még senkise ismerte el és az ilyenformán nem is léphetne nemzetközi gyülekezetre. Nyilvánvaló, hogyha tárgyalnának vele, úgy legális kormánynak ismernék el, — tehát

a gyilkosság révén sikerülne megszereznie az eddig megtagadott nemzetközi elismerést.

A lapok szerint illetékes helyen megcáfolják, hogy Anglia megegyezést kötött volna Görögországgal. Anglia a forradalmi görög kormányt nem ismerte el és ebben az értelemben adott utasításokat megbízottjának, Lord Cecilnek Genfben. Anglia tartja magát a Népszövetség rendelkezéseihez.

Nagy nyugtalanságot kelt mindenfelé a hír, hogy Tangerben olasz katonaság szállt partra. A hadműveletet azzal indokolták meg, hogy az olasz helytartó élete veszélyeztetve van.

A tangeri kérdésben eddig Franciaország és Anglia között ellentét volt. Anglia azt kívánta, hogy a területet nemzetközi ellenőrzés alá vessék, Franciaország ezzel szemben csak a benszüllött sejk ellenőrzését követelte. Mussolini újabb lépését arra magyarázzák, hogy Olaszország ugyan csak bejelenti igényét vagy pedig Franciaország megoldási tervét kívánja támogatni.

Minden jel arra mutat, hogy Mussolininek a Földközi tengeren nagyon becsvágyó tervei vannak.

Páris, szept. 4.

A Chicago Tribune jelenti, hogy Santi Anarantában olasz csapatok szállottak partra. Azt hiszik, hogy

az olaszok egész Epirust meg akarják szállani. Az első olasz cirkáló Korfu elé érkezett. A szigetet teljesen elzárták a világtól.

A magyar nemzetgyűlés.

'A Torontál' tudósítójának távirata

Budapest, szept. 4.

A nemzetgyűlésen az elnök Huzár Károly meleg részvétellel emlékezett meg a Japánért katasztrófáról. Indítványára a nemzetgyűlés részvételtáviratot intézett a japán kormányhoz.

A japáni katasztrófa.

Tokió, szept. 4.

(Reuter). A francia és olasz követ-ségek épületei romokban hevernek. Tokióban magában a városban több mint százezer halottja van a katasztrófának. Az életben maradtak pedig a legnagyobb inségben vannak, mert teljesen hijjával vannak a víznek és az élelmiszereknek.

HIREK

A királyi pár újra Beogradban. Beogradból jelentik: A királyi pár tegnap Blédből visszaérkezett Beogradba. Az állomáson Hadzsity tábornok, a király szárnysegéde és Damjanovity udvarnagy fogadta a felséges párt. Az indóházról a királyi palotáig tartó uton lelkesen ünnepelte a lakosság a királyi párt.

Kinevezés. A belügyminiszter az alispán előterjesztésére Bogdan Milánt, a kikindai járáshoz beosztott szolgabíró Velika Kikinda város rendőrfőkapitányává nevezte ki. Az új főkapitány kikindai születésű s mint ilyen teljesen tisztában van a lakosság óhajaival és bajaival. A szimpatikus fiatal ember kinevezésének mindenki egyformán örült. Hivatalát szombaton vette át Markovity Péra helyettes főkapitánytól.

A Herzog hangversenynak, amely szeptember 9-én este fél 9 órakor lesz, a következő a műsora: Bach: D-moll koncert két zongorára. Beethoven: Mondschein Sonate. Schumann: Kinderzenen. Mozart: D-dur Sonate két zongorára. Liszt: Petvarca Sonett. Schubert: Impromptu Es dur. Bartola: Tizenöt magyar parasztdal.

A hangverseny iránt oly nagy érdeklődés nyilvánult meg, hogy a jegyek nagy része már elővételben elkelt. A jegyek átvehetők az Orient hangversenyiroda fő utcai üzletében.

A kikindai záróra. Egy hét óta áll fenn Kikindán a 10 órai záróra és ez a rendszer eddig egészen jól vált be. Akiket a rendőrség 1/211 után az utcán lát, fel lesznek irva és másnap szigoruan megbüntetve. Éjszakai zavarok és rombolások azóta nem voltak, bár a lakosság még mindig nem nyugodt.

Uj jegyzőség Torontalban. A tóbai körjegyzőség hatásköre alól a megye Molyfalva (Molin) községét kiveszi olyformán, hogy új jegyzőséget alapít. Stanojlovits Jenő, a kinevezett jegyző, a napokban veszi át hivatalát Baróczy tóbai főjegyzőtől.

Szabad a romániai diákoknak a külföldi egyetemeket látogatni. Kolozsvárról jelentik: A mult esztendőben a közoktatásügyi miniszter — mint ismeretes — az összes közoktatásügyi fórumokhoz rendeletet intézett, melyben elrendelte, hogy a Romániában lakó diákok csak abban az esetben mehetnek külföldi egyetemre, ha a közoktatásügyi minisztertől tanulmányi engedélyt nyertek. Később ezt a rendeletet úgy módosították, hogy csak a magyar és zsidó nemzetiségű diákoknak kell tanulmányi engedélyt beszerezniük, míg a román és szász diákok minden további nélkül beiratkozhatnak valamelyik külföldi egyetemre. Most végre újból módosították ezt a sérelmes rendeletet. A közoktatásügyi miniszter ugyanis átírt a tanügyi hatóságokhoz és a határrendőrségekhez, hogy a jövőben sem a magyar, sem a zsidó nemzetiségű diákok kiutazása elé ne gördítsenek akadályokat.

Rozskenyér!

Exportmalom kenyérgyára naponta készít
friss rozskenyeret.

Egyedárusítás: Ercegan és Somogyinál.

Életmentő fiu. Vettük a következő levelet, amelyet örömmel közlünk, mert a fiatalság önfeláldozó bátorságába és önzetlenségébe vetett hitünket erősíti meg. A derék fiatal életmentő megérdemli, hogy a legnagyobb dicsőréssel emlékezzünk meg róla a nyilvánosság előtt. Ime a level:

V. Becskerek, 1923 szept. 3-án. Igen tisztelt szerkesztőség! Ma hétfőn, 3-án egy csodás eset játszódott le velem. A Bégában csónakázva és egyuttal halászva, beestem. Úszni nem tudok, de volt még annyi időm, hogy segítségért kiáltásak. Erre a parton dreszben álló 17 éves fiatalember, névleg ifj. Weinhardt József novibecseji és itt a VII. gimnáziumba járó és az Engel konviktusban lakó fiu, bátor szinte csodával határos elszántsággal, rögtön beugrott és felém uszott, a hátára vett és iszonyu erőfeszítéssel kimentett. Mivel semmiféle jutalmat nem akart elfogadni, hálaamat ekkép akarom némileg leróni, hogy kérem a t szerkesztőséget, az újságban nyilvánosságra hozni szíveskedjék, ha alkalmasnak találja, ezt az esetet. Életem végeig hálás leszek fiatal életmentőmnek. Még arra is kérem, hogy lehetőleg a holnapi számban közölni szíveskedjék. — Maradok teljes tisztelettel Mávossy Gusztáv, okl. mérnök Novi Sad.

Halálozás. Budapestről jelentik, hogy Székács Béla, a híres belgyógyász agyvérzésben meghalt. — Tóttóssy Béla a műgyetem tanára Budapesten a muzeum előtt összerogyott és szívszélhűdésben meghalt.

A banáni svabok történetéről, öshazájáról hoz nagyon értékes cikkeket és képeket az Ost und Süd legutolsó száma. A hetilap előfizetési ára egy negyedévre 30 dinár; számonkint 3 dinár. Kapható az Orient fő-utcai üzletében.

Értesítés. A vojvodinai nyugdíjasok helyi csoportjának vezetősége értesíti igen tisztelt tagjait arról, hogy központi elnökük, özv. Ceimerné folyó hó 8-án a Suboticáról érkező déli vonattal megérkezik. Kérjük az igen tisztelt tagtársakat minél nagyobb számban megjeleneni szíveskedjenek a helyi csoport helyiségében, III. külkerület 4/b sz. alatt. A vezetőség.

Atutalásokat és csekkkiírásokat — a fennálló miniszteri rendeletek értelmében — Wien, Prága, Budapest, Berlin Temesvár valamint a többi összes külföldi piacokra, továbbá exportőrök részére valutabiztosításokat legjutányosabban eszközöl a Nagybecskereki Takarékpénztár, Veliki Becskerek, Koronaszálló épület. Telefon: Pénztár 14 Vezérigazgató 52.

A Moderne Welt legújabb száma pompás kiállításban, gazdag művészi és divattartalommal megjelent és kapható az Orient főutcai üzletében. Ára 18 dinár.

Vas- és fémöntvényeket Krauszánál, Veliki Becskerek. — Telefon szám 829.

Egy feliró

kerestetik a Súlyom-söracsarnokba. Fizetés megegyezés szerint.

Deputációjárás

a megyeházán.

A tomasováci Temeshid javítását sürgetik.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Becskerek, szept. 5.

Tegnap délelőtt népes küldöttség járt Rajity Sztetiszláv alispánnál. A küldöttség szónoka Stanojlovity Sándor kereskedelmi és iparkamarai titkár volt, aki előadta, hogy a deputáció az érdekelt lakosság nevében arra kéri a felsőbb hatóságot, hogy javíttassa ki a tomasováci Temeshidat és a Tomasevác községből szétágazó országutat, amely irtózatossan elhanyagolt állapotban van.

A Tomasevácból kiinduló és a községen átfutó országutak közlekedés szempontjából nagy jelentőséggel bírnak. A Vrsac—Alibunár közötti vonalon bonyolítják le ugyanis a borszállítást és szőlőtransportálást, amit nagyon hátráltat és jelentősen akadályoztat a tomasováci országút és a Temesen átvezető hid. Az országutat évek óta nem javították, holott már a háború előtt halaszthatatlannak mutatkozott a gyors reperáció. A háború alatt és befejezése óta még jobban megromlásodott az út, úgy hogy helyreállítása most már egyetlen szükséges.

Rajity Sztetiszláv alispán megígérte támogatását és Jorgovity aljegyzőhöz, az ügy referenséhez utasította a küldöttséget. Jorgovity megyei aljegyző újlag biztosította a deputációt a kérelem kedvező elintézéséről s közölte az érdekelt községek kiküldöttjeivel, hogy a munkálatokat az említett országútszakaszon rövidesen megkezdik.

A kamarai teljes ülés határoz a választások fölött.

Delegátust küldenek minden kongresszusra.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Becskerek, szept. 5.

A becskereki kereskedelmi és iparkamara legutóbbi igazgatósági ülésén elhatározta, hogy szeptember 23-ára, vasárnap délelőtt 10 órára összehívja a teljes kamarai ülést, amelyen véglegesen határoznak az aktuálisvá vált kamarai választások fölött. Az igazgatóság konkrét tervezetet dolgozott ki ebben az ügyben, amelyet javaslat formájában a közgyűlés elé fog terjeszteni.

Az igazgatóság elhatározta még, hogy a jövőben a kamara minden ipari és kereskedelmi kongresszuson és anketen képviselteti magát, azon kívül delegátusokat küld a mintavásárookra s egyáltalában minden olyan alkalomra, amely az ország iparát vagy kereskedelmét reprezentálja. A ljubljani mintavására, amelyet a napokban nyitottak meg, az igazgatóság Radicev Láva igazgatósági tagot küldött ki. Ugy szintén kéttagú képviselőt gondoskodott a vasárnapi Weifert-jubileum alkalmára is. Weifert Péter, a Narodna Banka kormányzója ugyanis vasárnap ünneplő működése ötven éves évfordulóját Pancsevon, amelyre az ország minden részéről tömegesen érkeznek majd barátai és tisztelői.

Kisebb folyóügyeket intézett el ezek után az igazgatóság, amelyek azonban tisztán a kamara beléletére és működésére vonatkoznak.

A vidámság hirdetője.

A vallásszekták nem pusztulnak el. Ősi szekták újra felbukkannak, új formában. Nem régen lezajlott vallási mozgalmak hívőiből még mindig akadnak. Érdekes, hogy Sabbatai Cewinek még mindig vannak követői. Erre vall egy leírás, amelyet a newyorki Jewish Gazette-ből veszünk át. Írója azt állítja, hogy élménytmond el

A városka határában, ahol rendszerint cigányok tanyáznak, a gyerekek egy sátorkocsin zsidócsaládra bukkantak. A család feje hosszú kaftánt viselt és hosszú pajeszt. Az asszonynak vendéghája volt, fekete gyöngyöcsipkével övezte homlokát. Fiúk és lányok voltak ott, tarka ruhákban, hasonlítottak az ukrán gyermekekhez és csodásan szépek voltak. A város fiatalága kisietett és bámulta a karavánt. Később oda-jöttek zsidó férfiak és asszonyok is, beszélgettek a jövevényekkel, akik új ismerőseikkel leültek a fübe és elmondták élményeiket.

Leszállt az est. Az idegen férfi elővette a hegedűjét és csodás zsidó dalokat csalt ki belőle. Felesége és gyermekei pedig énekeltek. Az emberek ottmaradtak, a fél éjszakát töltötték velük.

Néhány nap múlva a városban az a hír terjedt el, hogy az idegen valami csodarabbiféle. Különösen a parasztok tartották szent embernek. Legendák terjedtek el az emberről és végre egy jómódu zsidó is, aki egyébként nem igen látogatott el idegenekhez, elment hozzá. Sokan követték. A rabbi éppen a kertben ült, amit egy paraszt ajánlott fel neki, hosszú pipaszárából füstöt eregetett, felesége pedig egy lábasban főzött valamit.

— Béke veletek!
— Veletek béke.
— Honnan jön a rabbi?
— Isten nagy világából.
— Kitől származik a rabbi?
— Az ósatyáktól.
— Én chaszid vagyok és talán jogom van megtudni a rabbi származását.
— Ej! Minden zsidó chaszid.
— No, istenem, hiszen szabad kérdezni és lehet felelni.
— Ej, akkor sokat kellene beszélni!
— Milyen chaszid-tanokat követ a rabbi?
— Minden ut a mennyek felé vezet.

Igy kérdezték a rabbit, aki ilyen kurtán-furcsán felelt. Tíz kérdésre egy felelet jutott. A látogatók a vállukat rándították és kijelentették, hogy bolonddal van dolguk. Később odajöttek a város felvilágosodottjai, akik majd leszédültek a nevetéstől. Hülye, örült, idióta — mondták és békén hagyták az öregot.

Csak a kézművesek tartottak vele. Körülrajzolták, mint a legyek a mézeskalácsot. A rabbi soha pénzt el nem fogadott tőlük. Ha valaki ajánlékot hozott, akkor a rabbi felesége vette át, a rabbi fogadta őket a paraszt kertjében és csodálatos meséket mesélt nekik arról, hogy az isten azért teremtette ezt a világot, hogy benne vigyen éljenek az emberek. Csak ott van isten, ahol vidámság van és istent tisztelni lehet nem csak imával, hanem dallal, táncsal, örömteljes mozdulattal. Aztán leült a fübe, elővette a hegedűjét és csodálatosan játszott rajta. Az asszony megint énekel, az iparosok és asszonyaik előbb dermedten állottak a csodálattól, azután táncolni kezdtek és ezt hajtogatták:
— Az angyalokkal táncolunk! Az angyalokkal táncolunk!

Mert a rabbi felesége is azt mondta. A rabbi közönsége mindig

nagyobbodott, munka után sietve mentek a vidámság istenházába. A tekintélyesebb kézművesek annyira szerették a rabbit, hogy már össze akarták házasítani gyermekeiket a rabbi gyermekeivel.

Végre eljött a nap, amikor megtudták, ki a rabbi. Tiseo beav napján volt. Forró nyári nap, a város gyászban. A nagy hőségtől ellankadva, sápadt arccal mentek a zsidók a temető felé. Mások kint ülték a templom előtt és felolvasták a szentély elpusztítása legendáit. Mindenki az órát nézte, meddig tart még a bőjt.

Hirtelen néhány apró gyermek bukkant fel. Nagy rémülettel beszéltek, hogy a hegedűs rabbinál nagy lakoma van. Az iparos tanoncok ott mulatnak nála, esznek, isznak és zenélnek.

A zsidók mintha földrengés dobálta volna őket, úgy ugráltak fel. Az egész városban nagy volt a megütközés, mindenki sietett ki a kézművesek rabbijához.

Nagy mebotránkozással beszéltek az esetről. Istenkáromló sabbatians, isten irtsa ki a nevét! Jakob Frank gyalázatos követője!

Az éhes tömeg benyomult a rabbi házába, de az ittas iparos lanoncok megbirkóztak velük. Ezer szerencse, hogy vér nélkül végződött az összetűzés.

De még azon az éjjelen a rabbi családjá a kocsival együtt eltűnt.

Azonban a kézművesek megtartották emlékükből a rabbit és valahányszor munka után találkoztak, mindig róla beszéltek.

— Milyen drága ember volt! — mondták.

SPORT

Susak—Sombor uszómérkőzés augusztus 31-én zajlott le Su akon. 100 m. mell: Markovics (Susak), 2. Deák (Sombori Sp.) 100 m. hát: 1. Deák (Somb. Sp.), 2. Nagy (STK). 50 m. oldal: 1. Jámor (Somb. Sp.) 4×50 m. vegyes staféta: 1. Sombori Sport Egylet, 2. Viktória (Susak). Vízipólo: Sombor—Susak 2: 2 (1: 0).

Atlétika. Németország—Svájc: A németek a meccset 70'5—67'5 pontaránytal nyerték. Eredmények: 100 m.: Imbach (S.) 10'8 mp. (svájci rekord). 200 m.: Imbach (S.) 22'5 mp. 400 m.: Imbach (S.) 51 mp. 800 m.: Martia (S.) 1 p. 55'3 mp. (svájci rekord). 1500 m.: Schärer (S.) 4 p. 09 mp. 4×100 m. staféta Németország 43 mp.

Olimpiai staféta: Svájc 3 p. 36'8 mp. Távolugrás: Wenk (S.) 68'6 cm. Magasugrás: Moser (S.) 180 cm. Rudugrás: Reeg (N.) 363 cm. Súlydobás: Wenninger (N.) 13 m. 65 cm. Diszkosz: Steinbrenner (N.) 42'96 méter. Gerely: Lüdehe (N.) 55'25 m.

Krumenacker István

nyug. vasuti főfelügyelő vállal fuvarlevél felülvizsgálást és vasuti szállítástól eredő mindennemű visszereseket (hiányok, sérülések és határidő túllépések).

Vel. Becskerek, Etvesova u. 5.

